

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

LLENGUA I NORMA

Coordinació: RIZOS JIMENEZ, CARLOS ANGEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	LLENGUA I NORMA			
Codi	101046			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Hispànica	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Filologia Hispànica	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Màster Universitari en Ensenyament d'Espanyol/Català per a Immigrants		COMPLEMENTES DE FORMACIÓ	Semipresencial / Virtual
	Màster Universitari en Llengua i Comunicació Digital		COMPLEMENTES DE FORMACIÓ	Virtual
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	RIZOS JIMENEZ, CARLOS ANGEL			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores de classe: De les 60 hores que impliquen els 6 crèdits de l'assignatura, el calendari acadèmic contempla 54 hores lectives prèvies a les activitats avaluatives. Hores de treball autònom: 90 hores (aquesta xifra és merament orientativa, ja que dependrà de la destresa de cada estudiant el temps que haurà de dedicar a la realització de treballs i a l'estudi o pràctiques orientades a l'assimilació dels continguts de la matèria).			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
RIZOS JIMENEZ, CARLOS ANGEL	carlos.rizos@udl.cat	6	dimarts de 9 a 11 h / despatx 3.73 (concertar prèviament)

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Objectiu formatiu 1: Aportar una panoràmica, inicial i sòlida, que serveixi de base per a les posteriors matèries, mòduls i especialitats de l'Grau.
- Objectiu formatiu 2: Perfeccionar l'expressió oral i escrita de l'estudiant i dominar la terminologia pròpia de l'àmbit de la lingüística.
- Objectiu formatiu 3: Aprendre a utilitzar les eines informàtiques més comuns en el camp de la lingüística.

Competències

Competència Transversal 1: Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita de l'castellà.

Competència Bàsica 1: Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Competència General 2: Desenvolupar el raonament crític.

Competència General 5: Desenvolupar la motivació per la qualitat de la feina acadèmic.

Competència General 6: Demostrar una actitud sistemàtica de rigor en el treball.

Competència General 11: Saber utilitzar la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinar o professional.

Competència Específica 4: Ser capaç de reflexionar sobre els aspectes sistemàtics dels usos de la llengua des de diferents perspectives d'anàlisi.

Competència Específica 6: Tenir capacitat d'analitzar i de reflexionar sobre l'estructura i el funcionament de la llengua espanyola i de la comunicació en llengua espanyola.

Continguts fonamentals de l'assignatura

De la lletra a el text: de l'ús a la norma.

Breu història de la normativització del castellà.

La norma ortogràfica actual:

Les lletres.

L'accentuació.

La puntuació.

La norma gramatical: morfologia.

Morfologia flexiva.

Morfologia derivativa.

Categories gramaticals.

La norma gramatical: sintaxi.

Estructures i funcions.

Usos aberrants.

Eixos metodològics de l'assignatura

Hi haurà quatre tipus de classe: classes teòriques, classes pràctiques, pràctiques assistides i activitats acadèmicament dirigides.

-Les classes teòriques seran de tipus magistral i en elles es desenvoluparan els conceptes però amb el benentès que els estudiants podran interrompre el discurs de l'professor tantes vegades com calgui per plantejar els dubtes que els sorgeixin. En aquestes classes el professor donarà apunts i presentarà els continguts d'acord amb la norma acadèmica posant-los en contrast amb l'ús real de la llengua en els diferents registres.

-Les classes pràctiques seran d'exercicis gramaticals de diferent índole (dictats, reflexions escrites, comentari de textos acadèmics o filològics relacionats amb la matèria, exercicis d'ortografia i gramàtica) que es penjaran a l'apartat d'activitats de l'aula virtual.

-Les pràctiques assistides seran seminaris participatius en els quals els estudiants debatran, durant les sessions de classe no presencials, sobre cadascun dels tres blocs de continguts, sempre amb l'assistència de professor mitjançant l'eina de videoconferència.

-Les activitats acadèmicament dirigides consistiran en dos treballs (un que lliuraran a meitat de quadrimestre i un altre de cara a la fin), el primer consistent en reflexionar sobre algun aspecte relacionat amb l'ortografia o la gramàtica de l'espanyol, i el segon relacionat amb l'edició d'un text antic adaptant-lo a les normes ortogràfiques i gramaticals vigents a l'actualitat. En l'horari d'atenció tutorial (al despatx de professor, a l'hora d'atenció tutorial) els alumnes podran plantejar al professor els problemes que els vagin sorgint, de manera que aquest pugui fer-los el seguiment (elecció del tema, estructuració de la feina, recerca, maneig i citació de la bibliografia ...).

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El curs es dividirà en tres blocs precedits de dues sessions prèvies que es distribuïran de la següent manera:

1a prèvia: De la lletra al text: de l'ús a la norma (13-IX). Es presentarà la matèria (objectius, metodologia, contingut, bibliografia...) i visita virtual a la biblioteca de Lletres i la RAE per familiaritzar-se amb la bibliografia.

2a prèvia: Breu història de la normativització del castellà (18-IX). Classe magistral.

1. La norma ortogràfica actual (19-IX/26-X): 18 sessions.

· Les lletres i dígrafs (19-IX / 27-IX): 5 sessions (1a: b/v/w; 2a: c/k/q/z + pràctica; 3a: g/j/gu/gü; 4a: i/ll, r/rr; 5a: h, ch, x, s/z + pràctica).

· L'accentuació (2-X / 11-X): 6 sessions (1a: regles generals; 2a: diftongs i triftongs; 3a: hiats + pràctica; 4a monosíl·labs amb titlla diacrítica; 5a: la titlla diacrítica en interrogatius i exclamatius; 6a: compostos i estrangerismes + pràctica).

· La puntuació (16-X / 26-X): 6 sessions (1a: punt; 2a: coma I; 3a: coma II + pràctica [Activitat 1]; 4a: punt i coma / dos punts; 5a: parèntesi, claudàtors, cometes, guió, ratlla, 6a: punts suspensius, signes d'interrogació i exclamació + pràctica).

· Prova d'ortografia (30-X).

2. La norma gramatical: morfologia (31-XI/29-XI): 12 sessions.

· Morfologia flexiva (31-X / 8-XI): 4 sessions (1a: nominal [gènere, nombre, grau, persona]; 2a: verbal [nombre, persona, temps, mode, aspecte, veu]; 3a: verbs irregulars i perífrasis verbals, 4a: correcció + pràctica).

·Morfologia derivativa (13-XI / 15-XI): 3 sessions (1a: prefixació; 2a: sufixació i infills; 3a: parasíntesi i composició + pràctica).

·Categories gramaticals (20-XI / 29-XI): 6 sessions (1a: categories variables [substantiu i adjectiu]; 2a: categories variables [determinant i pronom]; 3a: categories variables [verb] + pràctica); 4a: categories invariables [adverbi]; 5a: categories invariables [preposició]; 6a: categories invariables [conjunció i interjecció] + pràctica [Activitat 2]).

3. La norma gramatical: sintaxi (4-XII/20-XII): 8 sessions.

· Estructures i funcions (4-XII): 1 sessió. · Oració simple (5-XII): 1 sessió.

· Connectors i oració composta (11-XII / 13-XII): 3 sessions (1a: coordinades i juxtaposades; 2a subordinades substantives i de relatiu; 3a subordinades adverbials + pràctica).

· Usos aberrants (18-XII / 20-XII): 3 sessions (1a: solecismes [leisme-laisme, dequeisme, queisme, quesuisme] i anacolut; 2a: errors de concordança; 3a: dubtes i pràctica).

*Aquesta temporització és flexible i s'adequarà a les necessitats dels estudiants ia qualsevol altra circumstància que pugui sobrevenir.

Sistema d'avaluació

Criteris i sistema d'avaluació, ponderació i qualificació:

BLOC 1 (30%):

Assistència i participació: Assistència i participació a les sessions docents: classes presencials (20%). Es descomptarà una dècima (sobre 2 punts de 10) per cada absència injustificada.

Activitat 1: Treball escrit autònom original, preparat fora de l'aula però redactat a l'aula (10%). Data: 18 doctubre. Ortografia: es descomptarà 0,1 per error ortogràfic o gramatical.

BLOC 2 (40%):

Control de prova sobre el primer bloc de l'assignatura: Resolució de casos pràctics (20%). Data: 30 doctubre. Ortografia: es descomptarà 0,2 per error ortogràfic o gramatical.

Activitat 2: Edició d'un text antic adaptant-lo a les normes ortogràfiques i gramaticals vigents actualment (20%). Data: 29 de novembre. Ortografia: se'n descomptarà 0,3 per error ortogràfic o gramatical.

BLOC 3 (30%):

Taller d'avaluació (examen final): prova escrita a la data programada per la facultat (30%). Ortografia: se'n descomptarà 0,5 per error ortogràfic o gramatical.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà allò establert a la Normativa d'avaluació i qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

L'estudiant o estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació contínua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o dirigiu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres. En aquest cas, no es tindrà en compte l'assistència i participació, de manera que es reponderaran les activitats dels diferents blocs de la següent manera: Bloc 1 (activitat 1): 15%; Bloc 2 (50%): control de prova (25%), activitat 2 (25%); Bloc 3: examen final (35%).

Bibliografia i recursos d'informació

ALARCOS LLORACH, Emilio, *Gramática de la lengua española*, Madrid: Espasa, 1999.

Document sobre presentació de treballs i activitats: Grau en Llengües Aplicades i Traducció, Lleida: Universitat de Lleida. Recuperat de <https://cv.udl.cat/access/content/group/coordLlengues-1718/Guia%20presentacio%20treballs%20LLETRA.pdf>

DUBOURG, María Antonieta, *El buen idioma*, Montevideo: Ediciones de la Plaza, 2001.

GÓMEZ TORREGO, Leonardo, *Ortografía de uso del español actual*, Madrid: SM, 2011⁵ (ed. revisada y actualizada)

GÓMEZ TORREGO, Leonardo, *Hablar y escribir correctamente: Gramática normativa del español actual*, Madrid: Arco Libros, 2011⁴ (ed. actualizada), 2 vols. (I: Acentuación, puntuación, ortografía, pronunciación, léxico, estilo; II: Morfología y sintaxis).

LÁZARO CARRETER, Fernando, *El dardo en la palabra*, Barcelona: Galaxia Gutenberg, 1997.

LÁZARO CARRETER, Fernando, *El nuevo dardo en la palabra*, Barcelona: Círculo de Lectores, 2003.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Ortografía de la lengua española*, Madrid: Espasa, 2010.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Ortografía básica de la lengua española*, Madrid: Espasa, 2012.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española: Manual*, Madrid: Espasa, 2010.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática básica de la lengua española*, Madrid: Espasa, 2011.

RAE, *Diccionario de la lengua española*, Madrid: Espasa, 2014²³.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *El buen uso del español*, Madrid: Espasa, 2013 (académico responsable: Salvador Gutiérrez Ordóñez; redacción: Eugenio Cascón Martín).

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Gramática y ortografía básicas de la lengua española*, Madrid: Espasa, 2019.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Glosario de términos gramaticales*, Madrid: Universidad de Salamanca, 2019.